Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 172. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ВТОРОК, 26-го ЛИПНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 172. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, JULY 26, 1921. — THREE CENTS

АМЕРИКА ГОТОВА ПОМАГАТИ ГОЛОДУЮЧІЙ СОВЄТСЬКІЙ РОСІЇ

ГУВЕР ІМЕНЕМ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗАЯВЛЯЄ ГОТОВІСТЬ ПОМАГАТИ.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Герберт Гувер, як голова Американської Запомогової Адміністрації, вислав до московського письменника Максима Горкого відповідь на його заклик до Америки помагати голодуючим в совєтській Росії.

В своїй телеграмі Гувер каже:

„Я прочитав з великим співчуттєм ваш заклик до Американців, в котрім ви просите їх помогти голодуючим і хорим людям Росії, а особливо дітям. Для цілого американського народа першим усилєм, яке мусить бути сповнене, заки ми дамо якунебудь поміч, мусить бути безпроволочне випущене на волю всіх Американців, що тепер сидять в тюрмах в Росії. Як ще сей крок буде зроблений, тоді Американська Запомогова Адміністрація, чисто добровільне товариство і зовсім неурядова організація, на котрої чолі стою я як предсідатель, разом з иншими подібними запомоговими американськими організаціями, при помочі жертволюбимости американського народа, найдемо фонди, якими можна зараз почнати ратувати дітий і хорих. Ся організація протягом минувшого року не раз і не два зазначила свою охоту і готовість почнати таку службу, не маючи рішучо на оці ніякої цілі, політичної, суспільної або релігійної. Однак з відомих адміністраційних причин вона мусить домагатися сповнення певних умов. О скілько сі умови будуть сповнені, ми готові почнати се діло.

„Ми нині піклуємося півчверта міліоном дітий в десятьох ріжних державах і ми готові достарчити потрібної скількости одіння, їди і медикаментів для одного міліона російських дітий в тій хвилі, як лише організація буде наладжена. Ми заведемо в Росії таку саму організацію, як ми завели по 23 европейських краях, де ми маємо під своєю опікою понад вісім міліонів дітий.

„Умови, які совєтські московські власти мусять сповнити, є слідуючі: Вони мусять донести нашій запомоговій організації в Ризі: (а) що вони потребують помочи; (б) що американські репрезентанти Американської Запомогової Адміністрації дістануть повну свободу приїздити, відїздити і переїздити через Росію; (г) що сі члени дістануть дозвіл організувати потрібні комітети місцеві і дістануть поміч від місцевих людий, при чім місцеві власти не будуть мішатися; (д) що вони дістануть вільний перевіз споваджених товарів, з тим що сі товари будуть мати першенство на перевіз, що власти визначуть для них потрібні будинки та дадуть їм обстанову і опал даром; (е) що кромі споваджуваної їди, убрання і медицини діти і хорі будуть діставати такі самі порції з місцевих припасів, як дістає решта населення; (ж) що в роботу Запомогової Адміністрації уряд не буде мішатися і що всі члени будуть вільні від такої контролі.

„Зі своєї сторони Запомогова Адміністрація готова, як се звичайно буває в таких случаях, поробити свобідні та щирі зусилля, по перше, щоби мати достаточну скількість припасів та розділить їх межи дітий та хорих без ріжниці на національність, віру або суспільне становище; по друге, щоб її репрезентанти та помічники в Росії поздержались від всякої політичної акції.

„Я хочу ще зазначити, що всі ті умови не є надзвичайні, але зовсім рівнозвучні з тими умовами, які ми ставимо другим і які радо приняли уряди тих 23 держав, в котрих наша організація працювала і працює."

ФАРМЕРІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНИЖЕННЯ ЗЕЛІЗНИЧОЇ ТАРИФИ.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Американ Фармер Бюро Федерейшен, котре має представляти коло міліона і чверть американських фармерів, виготовило меморіял, в котрім просить о знижене зелізничої тарифи, а котрий має бути предложений президентови Гардингови, сенаторам і конґресменам.

Меморіял виказує, що в цілім світі по скінченню війни знижвано зелізничі оплати, а ляше в однім Злучених Державах їх піднесено. Ціни впали на кождий товар, а одним зелізницям американський народ платить понад півтора міліярда долярів річно більше, як платив передтим. Такий стан перевозу грозить поважною небезпекою для всего бизнесу, а передовсім для рільничих інтересів краю.

ПЕЛЯҐРА ШИРИТЬСЯ В ЗАСТРАШАЮЧИЙ СПОСІБ В БАВОВНЯНІМ ПОЯСІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Як подає до публичного відома Уряд Публичного Здоровля (Паблик Гелт Сервіс), в полудневих стейтах так званого бавовняного пояса шириться в застрашаючий спосіб пеляґра, одна з найстрашніщих хоріб, знаних чоловікови.

Після обчислення сего уряду, причиною поширення сеї хороби являється голодоване та недоїдане, яке є випливом недороду в стейтах управляючих бавовну. Уряд припускає, що сего року заслабне на сю хоробу коло 100.000 людий, з чого умре на неї коло 10 процент (то є коло 10.000 душ), а ще більше на слідуючий рік. Хороба шириться найбільше серед фармерів, які арендують землю від других.

Уряд Здоровля віднесеться до конґресу з сею справою і буде домагатися ухвалення гроша на поборювання хороби.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ 45 МІЛІОНІВ РОБІТНИКІВ.

45 міліонів людности Злучених Держав є занятими при ріжнороднїй роботі. Числа працюючого населення 1910 р. виносили 38,167,000, але обчисляють, що від тоді до тепер числа зросли до 45 міліонів і діляться на три групи: одна третя зі згаданого числа се робітники заняті в промислі, одна третя в рільництві, а решта се ремісники, фаховці і візники та инші робітники.

ВІДБУДОВА ГАЛИЧИНИ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Міністер публичної праці сказав сегодня перед варшавським соймом, що доси відбудовано вже 80 процент галицьких сіл, знищених війною.

ВІД СПЕКИ ГИНЕ РИБА.

ШЕРБРУК, Квебек. — В ріці Маґоґ гине риба. Сотки неживої риби вода викинула на беріг. Риболовці кажуть, що риба є заражена і повна хробів.

Минувшого тижня онтерійські часописи подавали вістку, що в лейк Мішиґен вигибає риба від спеки.

НЕ ХОЧЕ БІЛЬШЕ ЖЕНИТИСЯ.

Перед судом станув 9- літний старець Й. Розе, домагаючися розводу з своєю третьою жінкою.

Старець критикував гірко цілє теперішнє жіноцтво, кажучи, що жінки чимраз стаються гіршими, про що він мав нагоду найліпше переконатися, бо був три рази жонатий.

Перша з жінок — казав старець—була досить добра. Друга була вже значно гірша, але ще таки з нею можна було жити. Але третя жінка була вже така недобра, що жити з нею неможливо. З жалем оповідав старець, що жінки не є вже більше тими давними любительками родинного життя і щастя, тому він більше ніякої з них знати не хоче. Очевидно старець переконав судію, бо сейчас дістав розвід.

БІЛЬШЕ ЦІНИЛА ПЕРСТІНЬ, ЯК ЖИТТЯ.

Боячись, що може стратити перстінь, вартости 1 тисяча долярів, який купила на сплати, а якого не була в силі сплачувати, 29 літна дівчина Ц. Мичель зажила отрую в такій скількості, що можнаби нею отруїти 10 людий. Лікарі не є певні, чи зможуть виратувати її житте.

Дівчина стратила роботу і не могла доповнювати рат за перстінь. Ювілєрський склеп загрозив її арештованем, колиб поважилася заставити перстінь в заставничім закладі, для здобуття гроший на сплачення довгу. Се вкинуло дівчину до розпучливого діла.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ.

„Курер Львовскі" повідомляє: Довідуємося, що в кремінецькому повіті прийшло до заворушень місцевого українського населення з приводу військової кольонізації майна манастиря Почаївської Лаври.

Для заспокоєння заворушень вислано 12 і 14 полк кавалерії.

ПОВСТАННЯ НА КУБАНЩИНІ.

„Голос Росії" подає, що в місті Темрюк на Кубані на дворі місцевої тюрми розстріляно коло 30 козаків із зелених, яких піймано у плавнях в районі станиці Голубинської. На другий день місцева міліція, яка в більшости складалась із червоних кубанських козаків, несподівано заарештувала увесь місцевий „совєт" і чека і всіх тут же зарубала шаблями. Негайно у місті повстала самоуправа і мешканці запропонували окружним станицям Петровській, Вишестеблеєвській і Охтанізовській пристати до повстання.

В станиці Вишестеблеєвській посланці були повішені на дворі станичного правління. В той же день по наказу большевицької влади 2 піхотних полки доставлено із Тамані на автомобілях до Тимрюка і повстання кріваво подавлено. Всі повстанці, яким не удалося втікти і більша частина міських мешканців разом із повставшою міською самоуправою, були розстріляні начальником карательного загону без всякого суду і слідства.

ШАЛЕНЕ БЕЗРОБІТТЄ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Капітан Ілтон, генеральний адютант „военних ветеранів" скликав всіх стейтових комендантів, щоби співділали з державною організацією, в ціли вишукування праці для бувших жовнірів американської армії. Він заявив, що в самім Ню Йорку є понад сто тисяч бувших жовнірів без праці.

ЖАДАННЯ ЛИТОВЦІВ.

Виходяча в Ковні, в російськім язиці, урядова литовська газета „Вольная Литва" пропаґує ідею Великої Литви.

Литва — пише ся газета, не вдоволиться корисним вирішенєм самої справи Виленської землі. До Литви мусять бути крім Вильни, прилучені: Гробно, Волковиск, Слонін, Біловіж, а в першій мірі промисловий центр Білосток.

ДЕПОРТАЦІЯ 400 ЯПОНЦІВ З КАЛІФОРНІЇ.

ТОРЛАН, (каліфорнія), 25. липня. — Депортовано звідси 400 Японців, що були заняті при збиранюю мельонів. Депортація відбулася під надзором 150 членів спеціяльного комітету.

Депортація була з причинення безробіттєм, в хвилі розпочатя збирання мельонів, коли сотки місцевих білих робітників були без праці. Японці згодилися працювати за низшу платню, як є установлена робітничою юнією.

ПОВСТАННЯ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Одеський „Більшевик", котрий подібно як і инші одеські большевицькі газети друкується на чайних бандеролях, в ч. 24. травня впевнює, що як в Одещині, так і в сусідних землях повстання зменшуються, за вийнятком одної Київщини, де ще боротьба з повстанцями не покінчено. На зменшення повстань вплинула головно проголошена амнестія.

Тасама газета подає, що в домі священика с. Андріївки Бородинського району відкрито штаб отамана Мордалевича. Заарештовано священика, його дочку і місцевого дяка — значкового (адютанта) Мордалевича.

В районі станції Уманської (біля Краснодару, Кубанщина) остаточно розбито групи повстанців, яка працювала там довший час.

Одеські „Вісти" з дня 24. травня друкують наказ начальника большевицької міліції одеського району, в котрім між иншим читаємо: „Одинокою перепоною совітського будівництва на Україні, являються і досі українські повстання. Досі вороги народу (?) повстанці, нарушують спокійну працю... Робітничо-селянська міліція понесла в боротьбі з повстанцями багато жертв. Боротьба ще не скінчена, повстання не викорінені". Для успішної боротьби, з повстанцями наказується в першу чергу почистити саму міліцію і формувати на зразок військових частин.

НА БОРОТЬБУ З ПОВСТАНЦЯМИ

В середині червня до Києва прибули Раковський і Фрунзе. На зборах відповідальних робітників вони заявили, що нема ніякої спроможности боротися з повстанцями, а особливо тому, що вони деморалізують совітську армію. За останній тиждень, сказав Фрунзе, на Україні на бік повстанців перейшло 30 тисяч червоноармійців, тому більше ні одного відділу на боротьбу з повстанцями не дадуть. Місцеві власти повинні самі давати собі раду з повстанцями і купити симпатії людности ціною колосальних уступок, наприклад даючи волю кооперації, потураючи „національнстичним забаганкам" Українців, то що. Тим часом коло Харкова формується з Башкірів 100 тисяч кінноти, котра потоптом пройде повстанські райони і відібє мужикам охоту допомагати повстанцям.

З Будапешту доносять, що угорські Жиди масами вихрещуються і женяться з християнками. В протягу останніх шість місяців мало вихреститися 10.000 угорських Жидів.

ВСІ РОСІЙСЬКІ ПАРТІЇ ПІДНЯЛИСЬ ДО СПІЛЬНОЇ РАТУНКОЇ АКЦІЇ

РИГА, 23. липня. — Тутешне большевицьке пресове бюро доносить, що всі протибольшевицькі елементи Росії спільно з большевиками взялись за ратункову акцію. Дня 20-го липня відбулося в совєтськім міністерільнім будинку в Москві засідання, на якім були учасниками: Н. Кишкин, совєтський міністер, С. Прокопович, бувший голова департаменту торговлі; що разом засідали в кабінеті Керенського, Н. Кутлер, бувший царський міністер, Т. Головін, бувший президент другої Думи, Олександра Толстой, Максим Горкий та совєтські міністри: Каменев, Красін, Луначарський, і Літвінов. Обі сторони признали, що голодова квестія важнійша ніж політичні ріжниці.

Совєтський міністер Красін доказував, що конечною річю є виєднати поміч для Росії від Америки і Европи.

На чолі ратункової комісії станув М. Калінін, член совєтського центрального комітету.

Доносять з Риги, що литовскі і польські полонники, що мали бути означеними групами відвезені до їх батьківщини, не ждуть вже на свою чергу, але на власну руку величними масами уходять з Москви в напрямі границі, гнані страшним маревом голоду і холери.

АМЕРИКА ХОЧЕ ПОМОЧИ РОСІЇ ПІД ДЕЯКИМИ УСЛІВЯМИ.

БЕРЛИН, 23. липня. — Буковинська Пресова Агенція довідуєтся зі Львова, що совєтське правительство в довірочній дорозі віднеслося до американського уряду з просьбою о уділенне помочі на велику скалю для голодуючого російського населення. Американський уряд відповів, що дасть поміч, коли з боку совєтів будуть сповнені слідуючі услівя: Безпроволочна демобілізація червоної армії; привернення свободи, спеціяльно свободи преси; негайне скликанне народних установчих зборів, випущенне на волю всіх американських політичних вязнів.

В ціли дальших переговорів, совєтське правительство висилає до Лондону і Вашінґтону Максима Горкого. В Берліні сподіються Горкого кождої хвилі.

Німеччина приготовляється до помочі Росії. Не могучи вислати поживи, Німеччина орґанізує для Росії лікарську поміч враз з всіми запасами лікарств і медичних приладів, потрібними до поборювання холери і инших епідемічних пошестий.

Ціла німецька публична опінія домагається від німецького правительства, щоби дати Росії негайно поміч в найширших розмірах, о скільки се лише можливо, так зі згляду чисто людських, як також в інтересі скріплення німецько-російських взаємин.

Навіть німецькі консерватисти є за уділенне помочі Росії; вони роблять лише застереження, що мається ратувати від погибелі російський народ, а не большевиків.

НЕДАЛЕКИЙ КОНЕЦЬ ГОРОЖАНСЬКОЇ БОРОТЬБИ В ІТАЛІЇ.

РИМ, 24. липня. — Побіда, яку італійське правительство віднесло в парляменті, коли йому уділено голос довіря більшостю 166 голосів, дає повну надію, що буде спинена боротьба, яка в деяких частях Італії ведеться з незвичайною завзятостю між фашістами (крайними націоналами) і комуністами.

Італійське правительство заповіло в парляменті, що піднметься за всяку ціну спинити громадянську боротьбу і завести в краю лад і безпеченство. У тім своїм намірі правительство знайшло поперте з боку подавляючої більшости італійського парляменту.

В послідних днях 80 членів націоналістичної партії, згинули з руки італійських комуністів, серед уличної боротьби.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКОВ ПРИХОДИТЬ ДО ДАВНОГО ЗНАЧІННЯ В РОСІЇ.

РИГА, 25. липня. — Монах Геліодор, бувший учитель Распутіна, а відтак його завзятий противник, появився знова на російськім церковнім ґрунті і оголошує, що його заміром є викликати зміни в православній російській церкві. В початках війни, Геліодор зірвавши з Распутіном, втік з Росії, однак повернув назад, коли настали большевики.

Поворот Геліодора до Росії наступив майже рівночасно з оживленнем релігійного запалу в православній церкві. Се піднятте релігійного сентименту большевики старалися побороювати, тому спровадили Геліодора.

Однак започаткована большевиками на велику скалю боротьба проти православної церкви не дала бажаних успіхів.

Противно, вплиecon церкви з кождим днем в Росії очевидно зростають.

Кождої неділі і в свята церкви в Росії є переповнені. Навіть комуністи ходять на богослужения, внаслідок чого совєти дали осторогу „щоби не давати злого приміру селянам". Московська Правда пише від імени партійних комуністичних лідерів таке:

Каждий член партії повинен розуміти і се зрозуміние повинен ствердити власним поступованням, що научний комунізм не може мати нічо спільного з релігією".

УГОДА МІЖ АНГЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ В ШЛЕСЬКІЙ КВЕСТІЇ.

ПАРИЖ, 24. липня. — Ріжниця гадок, яка в послідних часах дуже остро виявлялася між Францією і Англією, дотично справ Горішного Шлеска, вже вирівнана уступками з обох сторін. Франція годиться, щоби Найвисша Рада відбула свою конференцію в шлеській справі в першім тижни місяця серпня і резиґнує від попереднього жадання, щоби конференція оперла свої наради на опінії експертів в шлеській справі, а Англія зі свого боку зажадає від німецького правительства ґарантії безпечного переїзду для французького війска, яке в силі 12 тисяч людий вибереться в дорогу на Шлеск через Німеччину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і загранищею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

НОВА СУСПІЛЬНА СИЛА.

У оногдішнім числі „Свободи" була поміщена стаття під наголовком: В Зачарованім Колі Совітської Республики. Стаття ся була написана одним визначним українським журналістом та громадянином, котрий недавно тому обїздив богато губерній України, розслїджуючи умови, серед яких опинився наш народ під большевицькою владою.

Його стаття звертає увагу на ті глибокі суспільні, економічні та національні переміни, які викликала на Україні російська революція і большевицька влада. Передовсім замітне винищування через саму таки большевицьку владу міського населення, так інтелігенції як і міського пролетаріяту (про буржуазію вже й не казати). І пролетаріят і інтелігенція переносяться на село; місто пустіє. Село набирає великого значіння, — ще одно пояснення на послідну зміну політики супроти селян зі сторони большевицьких комісарів.

Рівночасно на селі відбувається вирівнювання селян. Дуже богаті селяни і дідичі потратили землю, дуже бідні дістали її. Не стало ні дуже богатих, ні дуже бідних. Вся селянська кляса вирівнялася маєтком. Тепер усі селяни середнозаможні. Вони стали тепер організувати школи, удержувати професорів і учителів, піддержувати втікаючу на села інтелігенцію, піддержувати театр, котрий також переноситься на село. На місце города, село стає носителем просвіти і культури.

Сей перехід переваги з міста на село має велике значіння для українського національного руху. Місто на Україні не було українське, але польське, московське і жидівське. Село усе було українське. Підчас української революції воно стало свідомо українське. Український селянин показав, що він вміє боротися не лише за свої класові інтереси, але за свої національні ідеали, доказав війною проти ріжних наїзників, починаючи німецьким кайзером, а кінчаючи московськими комісарами.

Тому перенесення точки тяжкости з міста на село мусить мати великий політичний вплив. Ніякий уряд не може ігнорувати безкарно великої чисельно, могучої економічно, свідомої національної маси. І російський уряд, — чи сей, що тепер володіє Україною під покришкою конунізму, чи по його упадку другий, — мусить згодитися віддати могучій українській селянській клясі політичний вплив в краю. Коли не зробить сего добровільно, то українські селянські маси визвуть його на боротьбу за право правити своїм краєм після своєї волі.

ЯК ВИНИКЛА СВІТОВА ВІЙНА.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УЧЕНИЙ ПРИПИСУЄ ФРАНЦІЇ ЦІЛУ ВИНУ.

У французькій соціялістичній часописи „Гюманіте" тепер друкуються надзвичайно інтересні статті професора А. Дюнуа про те, як і з чиєї вини виникла світова війна. Дюнуа рішучо запевняє, що коли-б Франція того не хотіла-б — війни могло-б і не бути.

Дюнуа оповідає на підставі офіціяльних дипльоматичних документів і посилаючись на живих свідків, що швайцарський посол у Парижі Ларді, а також инші дипльомати старалися ще в останню хвилину запобігти катастрофі, та з сього нічого не вийшло. Ларді був у французькім міністерстві закордонних справ 1-го серпня 1914 р., а за день перед тим австрійські посли в Петербурзі й Парижі офіціяльно заявляли, що війни ще можна уникнути. Обидва вони переказали російському та французькому урядам, що австрійський уряд згоджується безпосередно порозумітися з Сербією про полагодження конфлікту. Що відповів на се російський міністер закордонних справ Сазонов — сього Дюнуа не знає, але він знає, що: 1. царський уряд не спинив мобілізації а ще прискорив її й 2. що Франція, хоч і знала про сю пропозицію австрійського уряду, нічого не зробила, щоб спинити мобілізацію в Росії.

Далі Дюнуа оповідає:

„31. липня, між 11. та 12. год. ночі, австрійський амбасадор Чешен прийшов до французького міністерства закордонних справ. Його приняв Бертело, бо міністра Вівіяні не було вдома. Чешен знов заявив, що Австрія хоче уникнути війни й згоджується безпосередно порозумітися з Сербією або з тою державою, яку Сербія вибере своїм посередником. На се Бертело сказав: „Тепер вже пізно, бо справа задалеко зайшла". Аж на другий ранок Вівіяні повідомив про австрійську пропозицію всіх французьких амбасадорів закордоном, тільки не сербського... Чому, одначе, Бертело гадав 31. липня о 11. год. вечора, що вже запізно? Бо він знав, що в Росії вже від 48 годин провадиться мобілізація, і не хотів її спиняти".

„Ми не можемо сказати, — кінчає Дюнуа, — що Пуанкаре й Вівіяні хотіли війни, але ми можемо сказати, що вони, хоч і могли, нічого не зробили, щоб уникнути вибуху війни. Се ми кажемо, не перестанемо казати й доти будемо голосно казати, поки світ нас почує".

ПОЛЬЩА НАКИДАЄ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ ПОЛЬСЬКУ УРЯДОВУ МОВУ.

(Від власного кореспондента).

Крім Української Галичини Польща завоювала також значну часть земель Великої України, саме Холмщину, Підляше, Волинь. Сі землі уряд Петлюри відступив Польщі нібито за поміч в будуванню української держави. Опісля Совітська Росія й Радянська Україна відступила Польщі ті землі на основі мирового договору в Ризі.

Покликуючися на ризський договір, Польща вважає себе правним господарем сих українських земель і польщить їх усіми способами.

До якої безличности доходить польске насильство, свідчить факт, що **Польща хоче навіть українській православній церкви накинути польську урядову мову.**

В сій справі волинський воєвода Кшаковскі видав отсей розпорядок, який подаю в перекладі з польської мови:

„Вовєводскій Волинскій уряд.

Ч. 4722.

Справи єпархії Православної Церкви.

До Преосвященного („Пшенайвелебнейшего") Епископа в Кременци.

Збираючи разом зміст конференції, яку я мав честь відбути з о. Епископом в Кременци 1. мая с. р., хотів би я принципіяльно означити точки обговорені на тій конференції, щодо яких, як я міг ствердити, осягнено між нами найповнійше порозуміння. А саме:

1) Урядовою мовою властий православної церкви, аналогічно до державних урядів, є польська мова. В сій мові ведеться переписка з державними властями і самоуправними установами, ведуться метрикальні книги і всі акти й документи офіціяльного чи урядового характеру. Тільки не виразне домагання сторін можуть бути видавані відписи, які побіч польського тексту мали би також переклад мовою, якої сторона жадає.

2) Всякі печатки, стемплї, написи титулу і друки можуть побіч польського тексту мати з правила рівнобіжний текст церковно-славянський, відповідаючий літургічній мові православної церкви.

3) Всякі перенесення православних священиків з парохії на парохію, як також обсадування парохій, як також обсадування нових парохій, як справи чисто адміністраційні повинні бути предкладані до відомости і затвердження воєводи. При сім справи перенесень уважається полагодженими, коли протягом двох тижнів після повідомлення не наступить спеціяльний протест зі сторони воєводства, а обсадження нових парохій може наступити тільки за моїм кождоразовим дозволом.

Воєвода Кшаковскі".

На основі сього розпорядку польські старости почали домагатися від православних священиків заложення метрикальних книг польською мовою.

Так прим. польський староста в Володимирі Волинськім звернувся до місцевого о. Благочинного (декана) з отсим письмом:

„Володимирське староство.

Дня 27/V 1921.

Ч. 518/1

Місто Володимир.

До О. Благочинного в Володимирі.

Залучаючи відпис письма Волинського Воєводи ч. 4722 для виконання, прошу завести в своїй парохії метрикальні книги польською мовою і предложити їх мені до пренумерації, а також предложити зобовязання, що книги будуть заведені до 1. липня с. р.

Староста Тимошке".

Ся акція польських властий в цілі накинення української православній церкви польської урядової мови дуже затривожила українське православне духовенство. Особливо було воно затривожене тим, що волинський воєвода в своїм розпорядку покликався на те, нібито кременецький епископ Діонісій **дав свою** згоду на такий розпорядок.

Та показалося, що покликування воєводи на згоду епископа, се **безлична брехня польського урядовця.**

Дня 12. червня епископ Діонісій дав депутаціям духовенства і вірних вияснення, в якім виразно заявив, що покликування воєводи на його згоду, се брехня.

Справа мається так, що 1. мая воєвода справді зробив візиту епископови і домагався від нього згоди на такий розпорядок, але епископ відповів, що справа є занадто важна, щоби її рішати так швидко тай ще в формі розмови, і просив, щоби воєвода предложив йому свої пропозиції на письмі, а він, обміркувавши їх з порозумінням з духовенством, дасть відповідь.

Замість сього польський урядовець видав свій розпорядок тай ще збрехав, що робиться на основі порозуміння з епископом.

На питанне духовенства, що робити далі, епископ Діонісій відповів, що він дістав розпорядок воєводи, але від себе не видав ніякого розпорядку до духовенства. Тому розпорядок воєводи духовенство має **вважати неістнуючим** і не слухати його.

Ось так між українською православною церквою і польським правительством розпічнеться боротьба за права української мови.

Як бачимо, польське правительство так основно хоче стерти український характер чисто українських земель, які загарбало, що навіть православній церкві накидає польську урядову мову.

Сей акт насильства Польщі над українським народом на українській землі показує, які пляни має Польща щодо українських земель, коли-б їй удалося їх на все загарбати. Вона хоче їх зовсім спольщити.

Та справа границь між Польщею й Україною ще не рішена. Ми певні, що кінець кінців український нарід Польщу з своїх земель викине.

А держави антанти, які в версайськім договорі застерегли собі право означити східні границі Польщі, повинні на основі дотеперішнього поведення Польщі на українських землях переконатися, що Польща є найнебезпечнійший ворог національної справедливости і тим самим трівкого мира на сході при означуванню східних границь Польщі Польща не повинна дістати клаптика неполської землі!

23. червня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Сей лист містить в собі осторогу для тих, що посилають гроші до старого краю в листах, або фотографіях. Написав його учитель Олександер Процюк, а прислав до поміщення Іван Шкраба, член 221-го відділу У. Н. Союза в Шікаго).

Німецьке Яблінне, 1. липня 1921

Дорогий Петре!

Твоїм листом, на який я нетерпеливо чекав а вчера дістав, я дуже втішився — що маю від Тебе відомість, хоч не часто.

Пишеш у своїм листі з дня 12. червня б. р., що висилаєш не лише Пилипкові і Теодорові свою фотографію, але також і мені, разом з двома долярами. Однак ні фотографії (о котрій мені більше розходилось) ані долярів нема! Лише півтора картки записаного листу. Коверта зле заклеєна і письмо в середині було приліплене так, що доперва ножем вдалося вийняти! Коли отже в тойсамий лист вложив Ти фотографію з долярами, то пропало.

В першім моїм листі писав я Тобі, що се є ризиковна і невпевна річ висилати гроші так в звичайнім листі, бо на доляри, які в Европі мають велику вартість, всі, а головно на почтах, полюють та крадуть. Через війну люде так здеморалізовані, що чужого не пошанують. За тих 2 доляри був би мав 130 корон чеських, за що можна було купити пару біля, або навіть і черевики. Ти не послухав мене і певно зле зрозумів мою осторогу, щоби не висилати гроший у звичайнім листі, тільки не жалувати кілька центів більше і вислати або грошевим листом або переказом, або чеком.

Згадував я Тобі, що многим з наших людий пропали листи з долярами, або дістали листи з викраденими долярами, і то на більшу суму: по 5, 10, 25, а навіть і 50 долярів. Тепер враз зі мною також кільком иншим пропало з листів по 2 і по 5 долярів; між ними і нашому знакомому Шкрабі 2 доляри.

На нашій таборовій почті і по сотнях вже кілька разів виловили на крадежи, але здається і на заграничних почтах (німецьких чи инших) також крадуть. Тому незрозуміло роблять наші американські брати, що в сей спосіб висилають сюди гроші. Здалося, щоби хтось остеріг їх в газетах перед шкодою.

У нас нічо нового. Тепер лише мають нам зменьшити платню, але ще нині за той місяць виплатили. Я, як звичайний жовнір, не маю богато, лише 3 корони денно, і дуже мені тяжко, але не лякаюсь. Є чутка, що лише 50 сотиків дадуть на день, а я таки не хочу вертати під польське ярмо.

Писав я вже кілька разів до товаришів на Закарпатській Україні, чи нема там якої учительської посади, і ще сам хочу їхати та шукати місця. Але то великий кошт там їхати; треба найменьше 500 корон, бо далеко, а крім того не маю в чім їхати; мусів би справити якийсь одяг. Може ще на послідний мій лист прийде звідтам яка добра відповідь, якої сподіюся небаром.

Пишеш, що у Вас в Шікаго нема учительських товариств. Але може недалеко де є; може які учительські газети виходять, де хочемо висилати дописі.

Про дописи до Ваших „Січових вістий" ще подумаю; є деякі трудности і причини, задля яких всего не дасться написати, а радше не все можна писати. Тому на се треба більше часу, щоб обдумати.

Від Теодорка і Пилипка ще дотепер не маю відповіди, але її сподіюсь. По одному листові написали і нема більше. Однак з ними тяжко переписуватися через цензуру польську. Ляхи дуже на нашу бригаду лихі і дуже уважають на всі листи, які йдуть там, або сюди.

Говорять і пишуть газети, що наша справа щораз на лучшій дорозі і таки Ляхи будуть мусіли вступитися з Галичини. Але коли підемо до дому, сего ніхто напевно сказати не може нічого. До поліпшення тої справи богато вже помогли американські Українці і надіємося, що ще більше поможуть.

На тім кінчу мій лист та здоровлю всіх щиро, а Тебе із малими цілую.

Олександер.

„ГИДОТА БЕЗЗАКОННА".

(Від власного кореспондента з Берліна).

Глядиш у серця глибину бездонну
І бачиш гниль, гидоту беззаконну.
(Франко: На старі теми).

Гниль і беззаконна гидота — отсе ці слова, якими можна схарактеризувати настрій теперішнього моменту.

Що впало — гниє, розкладається, а на йому твориться не щось нове, гарне, молоде, а якась беззаконна гидота.

Так у політиці, так у суспільному, так і в товариському життю. Сподівалися раю, а діждалися нового пекла.

Воювали народи, щоб скинути пута вікові, а довоювалися до цього, що оден одному очі з лоба видирає, оден одному з горла останній шматок хліба дере, з хребта останню сорочку тягне.

Вовки, гієни, шакалі!

Нарікали на жандармів, шпіонів, на поліцію і цензуру на поневолення совісти і думки. А тепер що? Спрібуйте сказати, або написати те, що вам розум і совість диктує у Галичині, або в поневоленій большевиками Україні, а побачите, яка вам буде дяка! Спитайте цих, що по тюрмах сидять, а ті що погибли, ті вам на другому світі розкажуть. Як що ви чесний чоловік, то мабуть і не прийдеться на таку зустріч дуже довго ждати. Коли вас не повісять, не розстріляють, не розчавлять, як мізерного червяка, то добродій голод, і тіточка хвороба допоможуть вам без пашпорту переїхати туди, де нема ні плачу, ні ридання.

І це буде для вас дуже велика ласка. Бо коли ви син одного з цих безталанних народів, які щойно добиваються своєї правди і своєї власної хати-держави, так ви є „глеване адскріптус". Вам годі рушитися з місця, треба мати пас, треба мати дозвіл на їзду, треба добитися місця у поїзді і ніколи не можна бути запевненим, чи впустять вас туди, куди вибиралися в дорогу.

Пас коштує велитенські гроші, білет їзди теж, а як що у вас нема якої там лишньої тисячки на „непредвиджені видатки", щоб посмарувати яке скрипливе колесо, то ви таки не заїдете далеко. То не так як бувало за колишніх „поганих часів", ні, не так. Тепер рівність, братерство, воля... Ще й яка!

Може кому, та не нам. Нас на силу переводять, вже не кажу з людських, але навіть з зоольогічних законів у якісь ботанічні. Звісна річ звір ріжниться від дерева між иншими тим, що звір ходе, а дерево на одному місці стоїть, що звіра як бити, або різати, то знати, що його болить, а дерево не зраджує болю. Отож від нас хочуть, щоби ми, як дерево не рушалися з місця і не кричали, коли нас мордують. І це називається новий лад, нове добро, нова воля.

Клітки, клітки, клітки! А в цих клітках, не звірі, а народи. Жеруться, виють з голоду і з розпуки, скаженіють. А помежи клітками з розпаленими залізними прутами ходять якісь наставники, якісь мистці соціяльно-політичного побуту, губернери людства і ублагороднюють, угомонують народи-звірі.

Людська менажерія.

І доки воно тріватиме?

Одні кажуть до жнив. Як що будуть жнива погані, як що голод прийде, то настане остання година нинішньому беззаконію. Звіється така хуртовина, якої ще не було на світі.

Другі орієнтуються політично. Кажуть, що в Европі мусить прийти до слова якийсь господар, котрий завівби лад і то не з пятьма головами, як тепер, а з одною та мудрою. Таким господарем вважають вони Англьо-Саксів, цей найбільш комерційний та разом із тим найбільш політичний народ. Як що Англія візьме керму в свої руки і схоче завести новий лад на правді і праці заснований — тоді й покривдженим народам буде дана спромога добитися свого права. А як ні — то пропадай Европо, пропадай висока культуро, цивілізаціє, гуманности, пропадай — бо ти безсила, бо над тобою тріюмфує брехня, облуди, продажність, галапасний інстинкт.

Якаб орієнтація не побідила, мені здається, що нам треба одного: розбудження загальної енергії.

За час великої війни частина нашої суспільности проявила й дійсно велитенську енергію. Досить вказати на січових стрільців, на тисячі політичних вязнів, на роботу всіляких комітетів.

Але друга частина розбудила в собі може ще більшу енергію в куідливому напрямі і сором покрили наше добре національне імя.

Те, що по середині між одними й другими, — жде небесної манни, чекає щасливого рішення. У них нема ні цеї геройчної енергії, що була в наших вояків та політичних борців, ні цеї нахабности, яку проявили торговці народного добра, вони — оБгу духа винні!

Крайна пора і їм почути кров у жилах і серце у грудях, бо їх же сила! І в Америці і на еміграції і навіть у краю, на нашім пожарищі. Вони дивляться, зітхають і нарікають. Тай тільки всього. А зітханнями доси не збудовано нічого. За зітхання ніхто зломаного феника не дасть. Вони бачать, що зле, що так не може бути, що треба щось робити, бачать і дальше стоять на цьому, що „їх хата з краю, вони нічого не знають". Бачиш зло, то борися з ним, роби краще, спроможись на енергію, на відвагу, на мужеський гест.

Нема такого чоловіка, що не міг би щось доброго зробити. Коли не умом, то руками, коли не одним і другим — так кишенею. І нема такого Українця, котрий не мігби ратувати нашого народного воза, що в болоті застряг. Хто до днішна ставай, хто колеса штовхай, хто дручками його з місця двигай. Нумо всі враз! До організацій, до складок, до гуртової, громадянської роботи закликаємо всіх тих, які досі стояли осторонь від нашого народного діла!

В розбудженню загальної енергії спасення України!

Б. Л.

ДО ЗЕМЛЯКІВ-ЗАОКЕАНЦІВ!

Україна роздерта. Сонце волі та незалежности закрилося темними хмарами. В наслідок нерівної боротьби з численними ворогами цвіт української нації — інтеліґентна молодь опинилася по тюрмах та таборах Совдепії, Польщі, Румунії, Чехії. Подолані на військовому герці шукають инших шляхів до здійснення національних ідеалів. З небезпекою для життя, ламаючи ґрати та роздираючи ороти, тікають українські студенти до чужих країв. В Німеччині опинилося зараз чимало студентів-Українців. Тут зібралися ті, кому війна та революція стали на перешкоді скінчити освіту по вищих російських та австрійських школах; тут зійшлися ті, хто не має змоги вчитися в зруйнованій школі Совдепії та польонізованій школі Галичини. Всіх обєднує гаряче бажання здобути освіту в зразкових школах культурної країни. Але мало одного бажання вчитися, потрібні матеріяльні засоби. Їх зовсім немає. Більшість студентів-втікачів чи то з Польщі, чи з Совдепії, далеко не всі навіть одягнені, багато напівбосих, без білизни; всі забули, що таке неголодне життя. Не дивлячись на ці всі трудноші, зараз вже коло 60 студентів вступило до вищих шкіл Берліну. Кількість студентів збільшується що дня. Численні листи з таборів показують, що багато (200—300 члв.) мають намір вступити на зимовий семестр. Становище трагічне. Потрібна найширша допомога з боку всіх, для кого майбутність України не є стороннім питанням. В першу чергу повинні відгукнутися Українці, які роскидані по цілому світові. Кожен, в кого беться українське серце, та хто не хоче бачити Україну пустинею, та нарід її ще темніщим, чим зараз, повинен по силі своїй негайно допомогти. Тільки при цій умові багато десятків студентів наших зможуть скінчити освіту.

До Вас, браття-заокеанці, „Спілка студентів-Українців в Німеччині" звертається з кличем про поміч. Рятуйте, браття, тих, хто кровю посвятив свою любов до України. Дайте змогу вчитися тим, хто серед голоду та холоду не забував обездоленої Неньки-України. Покажіть цілому світові нашу національну солідарність в найтяжчі часи.

Голова Спілки **Ігор Лоський.**
Секр. **Юрко Унфімовський.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Охроменко.

ПОВСТАНСЬКІ ОТАМАНИ.

I.

ОТАМАН ЛИХО.

Повстанці в Брацлавщини з захопленням оповідають про свого героя Отамана „Лихо".

„Лихо" — се псевдонім одного із поручників української армії, який при осінньому відступу військ У. Н. Р. за Збурч залишився на тилах.

Се молодий ще, стрункий і красивий чоловік з великим розумом, інціативою й надзвичайно **лагідним** поводженням. Про його відвагу й смілі наскоки не большевиків складаються цілі леґенди серед селянства.

Своїм лояльним, справедливим і лагідним до Жидів, Лихо заслужив велику серед них прихильність.

Повстанський кіш, яким керує отаман Лихо вже цілий рік успішно бореться проти большевиків. Перед отаманом Лихом сим кошем керував Якубенко.

У склад кошу входять переважно селяне, також досить й інтелеґенції. Селяне в більшости від 30 до 40 років.

Цікаво зазначити ще те, що селяни, що складають кіш от. Лиха, переважно безземельні або малоземельні, що мають від двох до десяти десятин. Таких селян, якіб мали понад десять десятин, зовсім в коші немає.

Повстанці от. Лиха йдуть під гаслом: „Геть чужинців окупантів. „Геть комуністів чужих і своїх. „Хай живе самостійна Україна".

На запитання, як вони уявляють устрій української держави? — дано відповідь: "Здобудемо Україну. Утворимо установчі збори — вони й вирішать, що треба".

Вирішення земельного питання повстанці Лиха також відносять до Установчих Зборів.

В осені, коли кошем керував ще от. Якубенко сей кіш складав значну компактну силу. Лихо переформував його. Тепер він постійно тримає невелике число 500 — 1000 козаків, з числа яких 30% кінноти, а решта їх розпущена, але з такою умовою, що при першому його заклику всі повстанці скупчуться там, де буде отаманом наказано.

Така сістема дуже затрудняє большевикам боротьбу з кошем, тим більше, що й постійний кадр, розбивається на ряд дрібних партізанських загонів. Сі загони при потребі дуже легко розпорошуються і навпаки дуже скоро скупчуються й тим дають змогу наносити удар ворогу саме там, де він меньше всього сподіється.

Зброєю і набоями кіш постачається від самих большевиків, яких обезброює сотнями.

Район, який зараз знаходиться під „впливами от. Лиха, се північна частина Правобережна.

З подвигів коша от. Лиха відомі такі:

В листопаді 1920 року Кіш от. Лиха вступив під місто Глінці в бій з ґарнізоном містечка й цілим полком большевицької піхоти. Наступ вів один курінь, але удар був такий дужий і несподіваний, що цілком змяв большевиків і гнав їх аж до Липовця.

Тоді в місті Дашеві захоплено всю большевицьку владу з Чека. До девяти комісарів і чекістів розстріляно. У Дашові повстанці трималися коло місяця до 29 грудня.

Під кінець грудня большевики надіслали допомогу з Башкірців (кіннота) та Китайців. Кіш відступив але в районі Немірова кіш був оточений зі всіх боків бриґадою Ташкірів і Китайцями.

Кіш сів на коний і рішучим ударом прорвався й відійшов до Гайсина.

В сьому геройському ударі на в дванадцатеро більшого ворога загинув самих командир кінноти хорунж. Кривенко й старшина армії У. Н. Р. Реугл. з козаків лягло 5 душ.

Але відступ до Гайсину не врятував коша. Большевицькі сили все насідали й насідали. В початку січня кіш був розбитий.

Повстанці розпорошилися по других повстанських загонах. Але більші частини коша під проводом от. Лиха пощастило вибратися на Липовеччину.

З того часу от. Лихо стає сам на чолі кошу.

Він придбав таку любов і віру до себе у козацтва, що воно кориться всякому його наказу навіть найбільш небезпечному.

Трохи оправившись та відпочивши, от. Лихо робить сміли наскок на 8-му козачу большевицьку дівізію в 2.000 баґнетів, що була розташована в місті Жарище на Липовеччині.

Після упертого бою от. Лихо майже цілком знищує ворога й захоплює його обоз. На двадцяти підводах знайдено було 16.000.000 совітських рублів. Захоплених полонених поділено на дві частини. Комуністів розстріляно, а моболізованих відпущено домів.

В сьому бою був тяжко ранений командір кінноти пор. Баків. Його було доставлено до Монастерища.

Де він тепер не відомо. Повстанці примушені були залишити сей район і не мали змоги взяти раненого з собою.

Проти от. Лихо був висланий полк, большевицький полк, який стикнувся з кошем от. Лиха на Гайсинщині в страстний тиждень. Бій закінився повною перемогою от. Лиха. Захоплено 40 рушниць, 4 ящики набоїв і одну гармату. Але кіш був примушений відступити під напором кінноти Котовського.

В Немировських лісах дійшло до бою з кінното Котовського. Чотири години тревав жорстокий бій. Котовський відступив і мусів відмовитися від дальшого переслідування Коша.

Після сього от. Лиха вільно направляється на Білу Церкву, яку бере з собою. Він в Білій Церкві довго не залишається і несподівано зявляється у Хмельника.

З сього часу він переводить акції безперервно в районі: Винниця, Жмеринка, Проскурів та Нова Ушиця.

В середині травня от. Лихо, захопивши Дунаєвці, підходив дуже близько до Каміянця. Зараз от. Лихо веде переважно партізанську боротьбу невиличкими загонами, вирізуючи по містечках та селах чрезвичайки.

Він навів таку паніку, що одна чутка, що от. Лихо наближається примушує большевицьку владу розбігатися кидаючи все.

II.

ОТАМАН КОЗЛИК.

„Козлик" — також псевдонім старшини армії української. Оперує він головним чином в Катеринославському та Олександрівському повітах. Відріжняється він своєю надзвичайною відвагою і такими очайдушними операціями, які нагадують пригоди Ґустав-Емарівських героїв. Сам читач може переконатись в тому, низче описи деяких його операцій.

Серед селян і Німців кольоністів от. Козлик тішиться надзвичайною популярністю і повагою. Один його заклик зможе поставити на ноги все населення майже половини Катеринославщини.

Цікаво ще й те, що Козлик ніколи не тримає при собі великого загону і лише в особливих випадках закликає більш значні сили до зброї.

Звичайний склад його операційного загону: 18 кінних козаків та дві повозки-площадки з кулеметами.

Алеж, сим загоном він стероризував в повному розумінню сього слова всю Нікопольську районну міліцію і карні загони військових комісарів.

Приводимо кілька зразків геройських вчинків от. Козлика.

Після того, як от. Козлик відбив низкою своїх наскоків майже всю „розверстку" Катеринославського повіту, проти нього направлено карний відділ катеринославського військового комісаря в складі до 500 червоноармійців при ста душах кінноти, чотирьох кулеметах і одного панцирного авта.

Сей загін довго ганявся за Козликом і нарешті, попався в засядку, що зробив йому от. Козлик.

Між селами Журавлівка і Щарапівка весь карний загін опинився під перекрестним огнем і мусів тікати, залишивши зброю, кулемети і авто.

Сим автом от. Козлик користувався довгий час і наводив ним паніку на всю большевицьку владу на селах. Коли от. Козлик не мав вже можливости добувати бензини, авто було сховано так, що й понині його не знайдено большевиками.

В селах (по деяким причинам назву подати не можемо) прибуває частина совітського полку в числі 450 душ і розташовується на ніч. Полк розмістився по хатах.

Ніч... Все поснуло... З під лісу піходять тіні і роспорошуються по селу. Ні крику, ні звуку.

Через годину-дві всі большевики були перерізані, нагружені на підводи і звезені верств за сім від села в яр за лісом.

Коли настав день, все було спокійно, наче нічого не скоїлося.

В десятій годині рано в село приїздить ще загон червоноармійців душ 50.

Де находиться полк?
— Не знаємо.
А був він тут?
— Вчора був.
Ночував?
— Так ночував, але нічю було чути якусь стрілянину під лісом. Казали якісь повстанці, так вони поїхали до лісу.
І не поверталися?
— Та ні, може поїхали далі.
Гм... А стрілянина довго тривала?
— Ні, не довго, з годину.
Что-ж, таваріщі, паєдем узнаем...

Поїхали до лісу. Тихо. Віхали в ліс...

Та-та-та-таа...
Та-та-та...
Защебетали кулемети.

Через пів години через село перелетіло на конях з жахом на обличах коло десятка червоноармійців.

Приїздили в село „карники". Роспитували. Шукали. Де кого розстріляли, де кого арештували. І більш нічого.

Виявилось, що се діло отамана Козлика, а де він, ніхто не знає.

Тілько через два тижні большевицький загін знайшов нарешті полк, випадково наткнувшись на оригінальне кладовище майже півтисячі червоноармійців.

Ще один случай.

По шляху Катеринослав-Нікополь з Катеринославу на реквірованих підводах відправлено для „партійних робітників" міста Нікополя 4 пудів цукру, 50 пар обувя і кілька тисяч аршинів мануфактури.

Вся валка охоронялась спеціяльним загоном „Охри". На Краснокутських хуторах валка зупинилася на ночліг.

Смерклось... Поснули... Як миші зі всіх боків повалили „козлівці".

Через дві години Нікопольські партійні товариші мали право заявити, що вже вони нічого не зможуть одержати з цих ласощів.

Найбільш цікаво те, що ні одного червоноармійця з „Охри" не вбито, і сторожа прокинувшись наранці була здивована, що тільки возів з крамом не має, але бракує їм власна зброя.

Життя охорони врятувало те, що при їх смерти потерпілиб від карних загонів самі хутори.

Коло міста Олександрівська за станцією передача. Ще в січні місяці Вранґелівці, під час свого відступу зруйнували залізничий міст.

Для передачі потягу з Полудневих залізниць на запоріжські і назад приходилося користуватися лише обіздним шляхом, наскоро прокладеним большевиками.

На стації Олександрівськ прибув відомий „аґітпотяг" імени товариша Сталіна. Сей потяг складався з десяти бувших царських ваґонів зі спальнями, салонами, ваннами і т. и. Товарищі аґітатори користувалися всіма благами царського потягу.

Сей потяг мусів бути переданий попри стацію Передча на Полудневі залізниці.

Ніч... Потяг рушив... Хід скоршає... Стрілочник стрілку за підходом потяга. Він в повний момент мусить перекинути стрілку. Його схопили й понесли.

Як передавав він на дізнанню, що ніби як в пісні він чув: Ти Хома дивись, не помились, став стрілку як треба.

Через стрілки проторохтів повним розгоном потяг.

Пройшло пятнадцять хвилин. Роздався грохот, показався огонь і зойк...

„Аґітпотяг" імени товариша Сталіна на повному ходу звалився в провалля, де був залізничний міст.

Ваґони охопило полумя.

По офіційним большевицьким відомостям в катастрофі загинуло 27 „ответственних работніков". Фактично витягнуто декілька півобгорілих трупів і 62 пари ніч. Певно 35 пар ніг належало вже не до „ответственніх работніков".

Між иншим в тому-ж потязі загинув полковник Мартиненко, що в 1918 році був командиром артилерії в Катеринославі і, зрадивши У. Н. Р., передав всю артилерію ґенералі Ґріґорієву.

Слідство дало лише те, що стрілочник був замінений і що катастрофа се діло злочину проти большевицької влади.

Але, большевики з легкою душею приписали весь сей злочин українським есерам (соціялістам-революціонерам).

В деяких випадках загон от. Козлика зєднувався для спільних акцій з повстанськими загонами от. полковника А. Рекова, що керує в районі Нікополя і міста Павлограда.

Так в лютім сього року на стації Нікополь повстанці Рекова і Козлика ніччю на очах військової залоги і залізничої сторожі розібрали два повні ваґони рушниць.

Загони от. Козлика і от. Рекова в районі Катеринослава, Пятихатки і Нікополя в багатьох місцях на десятки верств розібрали колії так, що не тільки згинули рельси і шпали, але зрівняні й насипи колії.

В заключення треба сказати, що всі спроби зліквідувати от. Козлика кінчилися в більшости ліквідацією самих карників.

Нарешті от. Козлик так стероризував червоноармійців, що навіть загони, складені з партійних товаришів, відмовляються від переслідування отамана Козлика.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВЕЛИКА ПАРТІЯ УКРАЇНЦІВ

відїде до старого краю поспішно-почтовими кораблями просто без пересідання до Гамбурга і инших портів:

МОНҐОЛІЯ, 28. липня. ЗЕЛЯНД, 6. серпня.
РОТЕРДАМ, 30. липня. МІННЕКАДА, 11. серпня

тому, бажаючі виїхати в товаристві своїх земляків, повинні собі сейчас шифкарту замовити і щасливо вернути до своєї рідні.

ШИФКАРТИ

до краю і з краю, спродаємо стисло по ціні компанїчній, а також, кождому пасажирови даємо осібну каюту на 2-4 особи.

ПАШПОРТИ

виготовляємо кождому в протягу 2-3 днів. За куфри ґарантуємо аж до самого Вашого дому в старім краю.

ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ

висилаємо скоро і по найнизшім курсі почтою, долярами, чеками і телеграфічно, під повною ґарантією і відвічальностию.

У всіх справах, як тутешних так і в старо-краєвих, удайтесь в повним довірем лише до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

НЕМІЧ, ОБЕЗСИЛЕННЄ І ЗНЕОХОТУ

викликує ваш желудок серед теперішної літної спеки

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

Природний кріпитель („Nature's Tonic")

запобіжить сим долягливостям

BOSAK'S HORKE VINO

До набуття в аптиках і госерийних крамницях або прямо у виторців.

Ціна:
12 фляшок $14.00
6 фляшок $7.50
одна фляшка $1.50

BOSAK MANUFACTURING CO., SCRANTON, PA.

ШІФКАРТИ

ЧЕРЕЗ
ГАМБУРҐ, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ДАНЦІҐ продаємо по стисло компанїчних цінах і даємо окремі каюти нашим пасажирам.

ГРОШІ

Пересилаємо по найнизшім курсі: кождий цент повірений нам пересилаємо в якнайкоротшім часі а на доказ доручую рецеписи з підписом Ваших рідних що отримали гроші.

НОТАРІЯЛЬНИЙ

відділ полагодить Вам ріжні справи краєві і американські і постараєсь Вам безплатно о пашпорт до краю в дуже короткім часі.

Від ДЕПОЗИТІВ платимо 4 процент річно.
Наш Банк оснований в 1898 році.
ІНФОРМАЦІЇ уділяємо даром в ріжних справах.

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.

ШИФКАРТИ

ДО ЛЬВОВА $99.00

До		До	
Стрия	$ 99.25	Бучача	$ 99.50
Тернополя	99.50	Дрогобича	98.75
Станиславова	99.50	Бендзіна	95.00
Кракова	97.50	Варшави	98.00
Гусятина	100.00	Мінська	100.00

Ціни стисло Компанїчні. Замовляємо каюти наперед. — Апплікації на ПАШПОРТИ виробляємо даром. — Опікуємося і асекуруємо куфри і пакунки. — Даємо нічліг і чесну товариську услугу. — Спішіться з замовою місць.

Пишіть сейчас або заходіть

Stephen Dembitsky
All Slav Steamship Agency,
204 W. 27th STREET, NEW YORK, N. Y.
Phone: Chelsea 5508

Приймаєсь БАНКОВІ ВКЛАДИ. Платимо добрі проценти від Ваших грошей.

ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ до Угорщини і нею занятих територій полагоджуєсь по найнизших цінах денного курсу.

ПЕРЕСИЛКИ В ДОЛЯРАХ. Виплачуємо в готівці доляровій відбирателям.

ТИКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо на всі лінії по цінах компанійних.

ЕМІҐРАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ і повновласти для спровадження родини переводимо з повною докладностю.

Mokray Brothers
Bankers
150 Second Street Passaic, N. J.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Сей лист писаний 11. мая 1921 р.).

Дорогий Приятелю Дмитре Фенканин.

З великою приємностию прочитав я від Тебе лист і тішить мене се дуже, що оден з наших людей — колись (хоть не довго) мій ученик — займаєтся справами, котрі приносять нашому нещасному поневоленому народови поміч і потіху. Наш нарід є тому такий бідний і нещасливий, що ніхто не журиться судьбою другого. Кождий дбає лише про себе; другий може і з голоду вмирати, коби тілько я мав що їсти — так найбільше наших людий думає і робить. Не знають того, що лише там нарід щасливий, де всі разом помагають собі, є солідарні, шанують свою людську і народню честь. Особливо межи чужими людьми повинні ми гідно держатись, не забувати про се, хто ми є, ким і за що закуті. Тепер, коли судьба кинула нас в таке лихо, коли вороги шарпають з нас живих тіло і живцем хотять нас в могилу закопати, повинні ми сильно триматися разом, боронити оден другого, як сини одної матери; бо як брат мій згине, то і я буду слабший; а як я буду слабий, то ворог легко дасть собі зі мною раду.

Отже ще раз кажу, що тішить мене дуже, що Ти, Дмитрусю, хоч не так то вчений молодий хлопець, а так молодим серцем відчув то, що треба тепер, коли важиться доля народів. І нам треба домагатися свого, і то всіми способами.

Ми тут в краю що могли то працювали, не жалували нічого — ні життя, бо тисячі наших найкращих синів неньки України наложили буйними головами за волю і долю нашу. Ви знова, браття в Америці, не потребували і не потребуєте за спільне добро іти в кровавий танець; зате Вашим святим обовязком є там, на вільній американській земли, сказати світови своє слово, а також помочи окровавленим, розбитим і виголодненим братам в краю.

Питаєш, дорогий Дмитрусю, яке в нашім селі положенне політичне. На питанне се я не знаю, чи зможу Тобі добре відповісти, бо щоби докладно оповісти, то на то треба би більше ніж одного листа; а також не можна всього писати, бо цензура не перепустилаб. Але що буду міг, то хоть коротко скажу. Отже так:

Прикре було у нас життє за Австрії, бо кождий, хто був здоровий від 18 до 50 літ, мусів іти до війска, а кождої хвилі міг стати калікою або стратити життє. Але лекше було з тим, що всьо було танше, люди якусь запомогу діставали і кождий був якийсь смілійший, так як у себе в дома.

Коли тамта війна скінчилась, усі думали, що кождий нарід буде мати свої права і буде належати там, де схоче. Але не так сталося... Доки треба було бити Німців, то Вілсон обіцював кождому народови свої права; а як побили Німців, тоді пропали і права народів. До нас прийшли чужі, відібрали права, волю втопили в нашій крови, уста заткали, закули нас в кайдани, смілійших заперли в тюрми і завели свої порядки. Зле було в Австрії, бо була війна, а тепер, хоть війни нема, то есть ще гірше. Се кождий чує і говорить так потихо межи собою, але нема кому пожалуватися, нема кому поради дати — хиба у Бога. Кажуть також служити при війску. Хлопці не хотять іти і криються по лісах, як дикі звірі. Кого злапали, то били немилосерно і говорили: „Русине! Жиєш на польскій земі, а не хочеш ісць до війска!"

Наш бідний темний нарід також перестрашений, як той заяць, якого 10 псів зі всіх боків гонять і смертию в кождій хвили грозять. Найгірше єсть однак то, що є межи нашим народом і зрадники, котрі більше вірять ворогови ніж свому. І зрадже брат брата — то є наше нещастє. Як би в иншім народі такий зрадник знайшовся — даво би його повісили на сухій гиляці. Наші ще того не знають, але думаю, що кождому заплатять по заслузі...

Життє політичне у нас тепер зовсім завмерло, бо всі зі страху перед чужими так і длятого, що нарід не має провідника. Тоті, що повинні би щось робити, бояться, або вона думають про те, як би маєтки збити, а не про те, як би для народу ліпшу долю здобути.

Мене хотіли убити, але не убили, тілько зранили. Потому рік в тюрмі держали, а тепер другий рік по судах водять.

Найкращий наш провідник в селі, український радикал Федор Соломон, помер, а ті, котрі би тепер мали щось робити, думають, як би свої кишені грішми набити. Отже наше село в теперішний тяжкий час зістало без політичного провідника, а треба би його конечно. Всі свідомі громади в краю обходять річницю смерти Шевченка, збирають гроші на фонд „Учітеся", а у нас ніхто про се не думає.

Відколи розпалась Австрія, богато наших людий дуже голодує. Вже третий рік богато навіть заможних людий ходить за жебраним хлібом по околичних селах. Тому є тут конечно потрібна матеріяльна і моральна поміч. Треба би закладати читальні, спровадити газети, голодним дати їсти, дітям, що ходять до школи, купити лахи і книжки. Тим (розділеннем запомог) занявсяб комітет: чи повітовий в Сяноці чи громадський в селі. Отже, коли хочете помочи бідним Лемкам, то можете в той спосіб зробити: прислати запомогу Українському Горожанському Комітетови в Сяноці, або до нас, а він потому розділив би се по селах і людях.

Тепер кінчу, дорогий Дмитрусю; моє писаннє і сердечно Тебе та всіх тамошних Українців щиро поздоровляю. Як би Ти потребував ще яких пояснень, то пиши до мене, а я Тобі радо відпишу.

Своєї адреси не подаю, бо Ти її знаєш, а зрештою... боюся.

(Як би хто з моїх краянів забажав якись близших інформацій в справі висше наведеного листа, нехай напише ласкаво на мою адресу: Dmytro Fenkanin, 133 Fourth St., Passaic, N. J.).

СМІХУ ДО РОЗПУКУ

найдете у львівськім сатирично-гумористичнім ілюстрованім журналі

„БУДЯК"

який надіслано до видавництва „Свободи" в кількадесять примірниках. Поодиноке число коштує 5 цнт. Можете замовити отсі числа: 1, 2, 3, 4, 5-6, 7, 8-9. Подвійні числа по 10 цнт. Вишліться сейчас.

До набуття у
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

В книгарни У. Н. Союза в Ню Йорку є не лиш всі книжки, що були в книгарни „Свободи", але є ще й велике число таких книжок, яких в книгарни „Свободи" зовсім не було. Тих книжок нема поданих і в катальоґу книгарні „Свободи".

Та богато людий має у себе катальоґ книжок книгарні „Свободи". Тим людям подаємо понисше спис книжок, яких в катальоґу „Свободи" нема, але вони є в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, і їх можна замовляти враз з книжками, що є в катальоґу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

Батьківщина й инші опов., Ів. Франка. — Ціна	25
Біля машини, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	10
Брати Моуглі, опов. з життя дитини між звірами, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий). — Ціна	$1.00
Варвара Убрик, оповідання з життя в монастирах. — Ціна	40
Варіят з 1906 року. — 2. Вірш. — 3. Між бурливими филями, драма на 4. дії, В. В. Бабієнка. — Ціна	35
Великий сонник. — Ціна	40
В Тумані, оповідання, Л. Андреєва. — Ціна	20
Голод, оповідання, В Винниченка. — Ціна	5
Ґумор і Сатира. — Ціна	25
Дарвінізм Еміля Ферріера (переклад з франц.). — Ціна	80
Два мужі. — Одна жінка, оповідання Е. Золі (переклав Ом. Ревюк). — Ціна	20
Дві могилі, оповідання з сибірського життя, І. Короленського. — Ціна	10
Для домашнього огнища, повість, Ів. Франка. — Ціна	85
Домашна кухня, або Як варити і печи, Леонтини Лучаківської. — Ціна	75
Еволюція в образках Д. Гирда. — Ціна	$1.25
Евстахій, повість з перших віків християнства, Христа фон Шмід. — Ціна	30
Єлисавета, мучениця на царськім престолі, з німецького переклав М. П. Б. Ясенівський. — Ціна	60
Житє і наука грецького фільозофа Сократа з вступним додатком огляду історії фільозофії, М. Загірні — Ціна	25
Житєпись чорта М. Шустакевича. — Ціна	15
Записна книжка, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	5
Збірна оповідань для української молодіжи. — Ціна	40
Звідки взялася і що значать назва „Русь" і „Україна" др. Л. Цегельського. — Ціна	30
З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся. — Ціна	80
Ілюстрована свята інквізиція, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна	50
Ілюстроване Українське письменство в житєписях др. М. Пацовського. — Ціна	35
Індустріяльний юніонізм Данііла де	

Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише картку по катальоґ тої книгарні, а безпроволочно вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку належить удаватись на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ПАШПОРТИ

ЗАДАРМО! Хто хоче платити нехай іде до других. У нас апплікації абсолютно задармо. З дому не рушайтесь поки не засягнете в нас поради. Важні річи розкажемо Вам про цілу подорож.

ШИФКАРТИ ДО КРАКОВА $97.75, ДО ЛЬВОВА $99.00.

Всякі справи нотаріяльні полагоджуємо точно і скоро. Голосіться тільки до п. І. Хоми, управителя

UKR. EMIGRATION BUREAU, 603 Carson St., S.S. Pittsburgh, Pa.

ДР. ІВАН СМІТ,

лікар-Українець, з офісом під ч. 327 E. 17-th St., New York, N. Y., отсим повідомляє своїх пацієнтів, що перебудова його будинку вже покінчена і він є знов в змозі уділяти їм всяку медичну і хірурґічну поміч, як попередно.

З поважаннем
Др. Іван Сміт.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ.
Перший Український Хиропрактор

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

лічить ріжні задавнені хороби так

МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street. Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 1.
Нюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок, четвер і субота від 10. рано до 8. вечер. 83вчс—

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вчс

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години принятя: від 9. рано до 9. вечер, в неділі від 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ДР. К. Д. БІЛИК
Український лікар і хірург.
Урядові години:
1) 231 E. 13th St. (Тел. Stuyvesant 590) від 2. до 4. попол. 35чс—
2) 325 E. 4th St. (Avenue C) Тел. Orchard 0409, від 10. до 12 рано і від 7. до 9. вечером.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS.
110 East 16th St. N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.
Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят.

АРХІТЕКТ, УКРАЇНЕЦЬ,

бере контрактові роботи будівельні. Виконує усі роботи в обсяг будівництва входячі, а іменно: малярські, цементові, пломберські; заводить парові огріванния, водотяги, електрику і много инших робіт. 68чсв—

Спеціяліст у фармерськім будівництві як н. пр. стайні, молочарні, стодоли і проче.

Поради в справах будівельних уділяє безплатно. Залучити 2 цнт. марку.

Голоситись:
ІВАН ПАШКІВ,
305 Franklin Ave., Bloomfield, N. J.

45 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

Ґубернатор Ню Йорського стейту Мілер, підписав рішення на виданнє бонусів (надгороди) для тих жовнірів американської армії, котрі служили в час світової війни. Проте всі Українці, бувші жовніри американської армії, повинні сейчас звернутися до нас в сій справі а ми виготовимо їм, зовсім безплатно, просьбу на отримання сего бонусу. 25вч—

HENRY C. ZARO, Banker,
39 Cooper Sq. Dep. U. New York, N. Y.

ФАРМИ!

ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ ФАРМИ?

Ми продаємо фарми ріжного рода в найліпших частях Ню Йорк, Конектікот і Ню Джерзи. Колиб Ви хотіли дістати чесну пораду, приходіть до: 143—

BERMAN & GREEN,
359 Grand Street, New York.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

в українській кольонії близько міста. 1) Фарма 64 акрів з цілим засівом і стаком і з рільничими машинами. Добрі будинки. Ціна $4,200, половина готівкою а решта на сплату. 2) 75 акрів фарма, з усім що є на фармі $5000. 3) 50 акрів фарма за $2,800. Є ще і инші фарми по які звертайтеся до мене в добрій вірі: MICHAL WATRAL, R. F. D. 3, Edinboro, Pa. 72

ЗМУШЕНИЙ ПРОДАТИ ФАРМУ

з причини виїзду до краю, 68 акрів, де є ліс грубий, на пасовиску жерельна вода; земля чорна, урожайна, всьо обсіяне і обсаджене. Добрий дім, барна і стайня нові, і другі добрі будинки. Пара добрих коний, 9 коров, телята, беироги і кури, вся відповідна машинерія, як і всі дрібні тульса фармерські. В добрім положенню. Ціна за всьо $4.900, вплата після угоди.

Друга фарма, 65 акрів, добрий ліс, обсіяно і обсаджено, урожайна земля, дім і всі будинки в добрім стані, 1 кінь, 1 корова, 100 курий і тульса фармерські. Ціна за готівку $1.500. Голоситись листовно до: 71-3

JOHN KUPROWSKY,
Box 330, Little Falls, N. Y.

ФАРМИ В ROME! ФАРМИ!

64 акрів, 35 ораної землі, решта пасовиско і ліс, дім на 6 кімнат, 2 бані і инші будинки (всі нові), 1 миля від міста, 8 коров дійних, 2 ялівки, 1 бугай, 2 коні, 4 свині, 95 курий, всілякого роду. Вози і машини, 6 акрів юга, 5 акрів корни, 2 акри бараболь, 4 акри гречки, фасолі, гороху, бураків, огірків, помідорів. Всьо, що є на сій фармі властителя спродає, зі всіми річами які є в домі і на фармі. Разом за $4500, вплати $2000 до $2500, а решта на малу сплату по $100 на рік і 5%.

Я маю фарми всілякі, хто яку хоче. Прошу писати перше до мене по інформації, а не їхати і не тратити гроший, як чоловік не знає, до кого іде. Я дам кождому чоловікови правдиві інформації, щоб вперед знав, що не стратить за дурно гроший. Також перестерігаю тих, що їдуть до мене, щоб стереглися тут польських помічників. 70-72

ІВАН ЛАВРУК,
306 So. Madison St., Rome, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКА ЧОРНОМОРСЬКА ЛІНІЯ КОРАБЕЛЬНА

Поспішна пасажирська лінія під американською флягою з Ню Йорку прямо до

ОДЕССИ

Вигідний і скорий
S. S. ACROPOLIS
ВІДІДЕ 15. ВЕРЕСНЯ.
з Pier 5, Hoboken
Найліпша страва і обслуга.
Голоситись:
AMERICAN BLACK SEA LINE,
21-24 State St., New York City.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого краяна ВАСИЛЯ ЯКІВЧУК, Тимофія, з села Пилипче, повіт Борщів. Має перебувати в Jackson, Mich. Прошу його самого, або хто знає про него, зголоситись до: WM. CHIMIEK, c/o Kiebel, Bayside, L. I., N. Y. 72-73

Пошукую брата ТОМКА СОЛОВІЯ, сина Василя Соловія, з села Залісі біскупске, повіт Борщів. Від довших літ не маю чутки за него. Він перебуває в Канаді. Хто повідомить мене про него, дістане нагороду. МИХАЙЛО СОЛОВІЙ, Box 491, Ypsilanti, Mich. 72-73

ПРОДАСТЬ ДІМ з причини виїзду, 5 кімнат і ванна, містова вода, газ і електрика, курятники, 12 лотів землі, 20 миль від міста Ню Йорк. Адреса: J. ADAMACHK, 17-B Kline Pl., Rahway, N. J. 71-2

ТАНО ПРОДАМ 50 АКРОВУ ФАРМУ з інвентаром і будинками в добрім місци. Інформації уділю листовно. Голоситись: KOPYTKO, W. Willington, Conn. 71-2

СТОР ДО ВИНАЙМУ в ново побудованім домі; всякі вигоди, добра нагода для отворення бучерні або ґросерні, в українсько-польській дільници. Писати або довідатись на місци: WLADYSLAW CIENSZCZYK, Box 104, Mannville, N. J. 72

КООПЕРАТИВНА СПІЛКА пошукує мущину, котрий розумівби провадити ґросерню і бучерню і знав троха англійську мову. Платня після умови. Голоситись як найскорше на адресу: A. ZAGIBOYLO, P. O. Box 68, Mahanoy Plane, Pa. 70-3

ПОКОНАЙТЕ СВОГО ВОРОГА.

Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваєтесь тут як у себе в дома. Не можете поняти дійсного життя Американця, бо не можете з ним порозумітися і розмовитися задля незнання англійської мови. Нашою легкою методою Ви навчитесь мови протягом 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маємо богато вдячних письм. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ на катер міхура і течі. Певне і успішне. Кожда капсулка означена MIDY. Стережіться підробів.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ФАРМИ!

Читайте самі і другим скажіть, що межи великими містами Філадельфія а Атлантік Сіти в місцевости Winslow, N. J. властитель зачав парцелювати поверх чотири тисячі акрів землі, першої кляси, і то за пів ціни. Землі можна купити кілько хто схоче, і де, і за довільну ціну. Властитель дає на легкі сплати і дім і другі будинки побудує, за котрі будете платити рентом, так що і найбіднійший може стати господарем з малою готівкою. Тут вже є около двайцять українських родин. Вони не журяться що роботи нема, бо вони роблять самі на себе. Тут є великі дві фабрики, в котрих більший люди працюють. Тепер найліпша пора оглянути, яка краса і на поли аж душа радіє. Тут є три стації колієві, котрі ведуть з Ню Йорк і Філядельфії до Атлантік Сіти. Церква, почта, стори і школи є в місци. Подаємо, що властитель сам продає і не хоче мати нічого до діла з агентами. Тому хто зголоситься, то буде мав до діла не з агентом але з властителем від двора. Голоситись або писати до: FARMERI, P. O. Box 29, Winslow, N. J. 72-75

КАЛЄНДАРІ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

Позаяк промянуло вже половина року, а у нас лишилося дещо Калєндарів на рік 1921, проте ми віддамо їх по зниженій ціні. 72-75

Гумористичний Календар „Веселий Друг", ціна 50 цнт., тепер за	35 цт
Календар Січовий Стрілець, ціна 50 цнт., тепер за	35 цт
Календар Січового Базару, ціна 60 цнт., тепер за	40 цт
Календар Українського Голосу, ціна 60 цнт., тепер за	40 цт
Календар Загальний в твердій оправі, ціна $1.00, тепер за	65 цт
Календар Товариства „Просвіта" зі Львова, ціна $1.00, тепер за	50 цт
Ілюстрований Календар Запорожець, ціна 45 цнт., тепер за	30 цт

Користайте зі знижки і присилайте замовлення, а одержите дуже гарні Календарі, в котрих є богато цікавих і пожиточних річей до читання.

Пишіть на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE, 437 North 6th Avenue, SCRANTON, PA.

UNITED AMERICAN LINES INC

JOINT SERVICE WITH

ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРҐОМ

Найкраще полученне до всіх частий центральної Европи.

S. S. "MT. CLAY" .... 4-го СЕРПНЯ
S. S. "MT. CARROL" (новий) .... 18-го СЕРПНЯ
S. S. "MOUNT CLINTON" (новий) .... 1-го ВЕРЕСНЯ

Кораблі відїзджають з Ню Йорку з Pier No. 86, North River, при кінци Вест 46-ої ул.

Корабель "HANSA" Ex-Deutschland), "BAYERN" (новий) і "WUERTTEMBERG" (новий) зачнуть їздити в місяци червни.

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на всіх згаданих кораблях. Окремі їдальні, галі для курення, галі розривок і променадові поклади для ужитку подорожних 3-ої кляси.

Для запевнення собі шифкарти пишіть до котрого небудь агента або

WITH 39 BROADWAY, NEW YORK, CITY. WITH

HAMBURG-AMERICAN LINE